

Миле М. Ракић
Институт за политичке студије, Београд

Др Зоран Милошевић: Свет без запада – прилог проучавању политичких процеса у свету и у Србији, Слобомир П. Универзитет, Бијељина, 2010, стр. 157.

Љубитељима писане речи др Зоран Милошевић нуди још једну своју књигу под насловом „Свет без запада – прилог проучавању политичких процеса у свету и Србији“. Садржај текста у књизи изложен је у четири целине. Књига је обима 157 страница. У тексту је обрађена тематика, која је посебно актуелна не само за нашу земљу, а временски је тежишно лоцирана на период протеклих петнаестак година. Аутор на занимљив, али пре свега објективан начин разматра проблематику везану за положај и улогу запада у свету.

Аутор је изнео суду јавности моћ политичких субјеката, а посебно САД, Европске уније и НАТО-а о којој постоје различити ставови. Један од тих ставова заступају плаћени пропагандисти и лобисти који најчешће приказују ствари онаквима како се од њих тражи и како им одговара. Друге ставове заступају критички интелектуалци који из чисте љубави према истини анализирају и обавештавају стручну јавност и јавно мњење о стварном стању ствари.

У првом делу износи заблуде великог аутора Бжежинског који је описао свет без руса као свет вечног мира и благостања. Међутим, аутор уважава став Седрика Мура који оцењује да је Америка после 1991. године била једина светска сила, која је достигла свој зенит, али је нападом на Ирак започео пут њене пропасти. Пад њене војне моћи започео је 8. августа 2008. године када је грузијски председник наредио агресију на Јужну Осетију, при чему су гру-

зијске снаге биле обучаване од стране америчких војних експерата, а имали су и њихову значајну логистичку подршку. Економску моћ САД губе после 15. септембра 2008. године када је банкротирала банка Лехман Бротерс која је у пропаст повукла преко 1110 банака. Светска економска криза је уништила преко 40 трилиона долара у целом свету, а дугови САД су порасли са 42 бруто национална дохотка на 60 или 80 посто. Због тога слабљење економске моћи повлачи за собом и губљење политичко – дипломатске моћи и „меке силе“ (друштвено културна моћ).

Даљем урушавању америчке моћи доприноси долар који је за последњих 8 година изгубио више од четвртине своје вредности због чега аутор наводи изјаву нобеловца о потреби успостављања новог светског резервног валутног система који ће заменити долар „дрвену новчаницу“. Нешто слично, истиче аутор, се дешава и са евром, а најбољи показатељ за то је Естонија. Одвајањем од Совјетског Савеза економистима ни данас није јасно каквом то магијом влада прозападно оријентисана мисли да оживи привреду земље. Осим тога, нико не може да каже за колико ће се мењати естонска круна у евро – по ком курсу. Аутор запажа да је после избора 2007. године естонска економија стајала добро, али је за прелазак на евро било потребно инфлацију смањити на 2 %. То је било једноставно урадити да су евроатлантисти дозволили влади да одступи од принципа неолибералне економије. Влада је следила иностране савете повећања акциза на нафту и прерађевине од нафте што је изазвало сасвим супротне ефекте због чега Естонија није прешла на евро.

Из историје Европске уније познато је да она није у евро – зону примила ни једну државу чија је економија у паду због чега становници Естоније постају жртвена јагњад, односно због неолибералне политике своје владе. Дакле, чињеница је да је концепт неолибералне привреде у силазној путањи што се види из примера САД и Естоније, а чињеница је да међу државама уније има оних које попут Естоније желе у евро – зону које такође постају „жртве евра“ пошто владе слепо спроводе евро-унијатску политику, која је очигледно губитничка и на штету сопствене популације. На истом месту аутор истиче постојање друге стране – Кине, са сасвим другачијим политичким системом која изводи свет из кризе. Односно, први пут у последњих сто година појављују се велике, веома на-

сељене државе које се брзо развијају, тај проблем ни САД, а ни Запад не могу да реше. Ове државе, негујући међусобну сарадњу, истовремено, не само да слабе односе са Западом, већ и одбацују западноцентрични међународни систем. Тако Запад, а посебно САД, губе свој значај. Указује и на заблуде о НАТО-пакту, који по мишљењу аутора треба сасвим одбацити из сасвим принципијелних разлога – пошто је он инструмент одржавања неправедног „новог светског поретка“, односно стратешко осигурање богатих од сиромашне већине. Другим речима, ако би Србија ушла у НАТО то значи цементирање отимања Космета, слом Републике Српске, односно пристанак на муслиманску хегемонију у БиХ и тиранисање и етничко чишћење једног дела свог народа. Даље, то значи учествовање у евентуалном нападу на Русију или неку другу независну и слободољубиву земљу. Аутор истиче да питање уласка у НАТО није (само) питање државне безбедности. Питање уласка у НАТО-пакт је, пре свега, питање улоге рата и војног апарата у свету и код нас. Због тога наш улазак у НАТО поставља пред избор бити у вазалном односу према „новом светском поретку“ или се залагати за заједнички живот и независан и праведан развој свих и свакога. Тако нпр. и сами односи Русије и НАТО-а после слома АААР-а улазе у фазу тзв. „демократског романтизма“ који није дуго трајао. Бомбардовање СРЈ 1999. године романтику је претворило у свађу и сукоб. Кулминација сукоба је краткотрајни рат између Грузије и Русије у коме је прва, иако припремана од Американаца и НАТО официра, поражена до ногу. Слична ситуација је и са НАТО-ом у Авганистану где њихови генерали и данас стално траже нове војнике како би се избегао пораз. Међутим, информисања о наводним успесима НАТО у Авганистану нису и једине обмане уз сазнање да НАТО још ни једном није манифестовао пријатељство према Русији (до 2009. године) Односно, НАТО продужава да Русију посматра као непријатеља и није искључено да се припрема за рат са њом.

У другом делу аутор је своје интересовање фокусирао на једно од најважнијих научних, медијских и политичких питања у свету 2009. године – куда воде реформе које је започела турска влада. Реформе су започете 2008. године после војне операције у сектору Газе од стране Израела због које је Турска заузела критичку позицију према Израелу говорећи да „добар друг грешке изговара у лице“. Нова спољна политика Турске названа је неоосманизам

(неоотоманизам) а камен темељац постављен је 2002. године доласком Ердогана и његове партије на власт. Кључно у политици Ердогановој је да је Турска дужна да научи да користи своје предности, дужна је да се трансформише из периферне чланице НАТО-а у један од центара светске моћи. Кључ ове трансформације лежи у османској прошлости Турске. Неоотоманисти сматрају да Турци носе историјску одговорност за овај простор и имају обавезу да у њему играју посебну улогу при чему би се уређење Османског економског пространства вршило по турском демократском образцу. Главни задатак – стратегија Турске на Балкану би била: заштита етничких Турака, заштита муслиманске мањине и заштита интереса држава које су припадале Отоманској империји. Основа промене у турској политици је сазнање да се време променило, да је Турска добила на значају после неколико важних пораза САД и НАТО-а на Јужном Кавказу, а нарочито са поразом Грузијског пројекта и немоћи да се промени политика Ирана. Играњем на карту Турске, САД компензују слабљење сопствених позиција.

У трећем делу аутор истиче враћање Русије на Балкан, тачније у Србију кроз две велике инвестиције. Гасовод „Јужни ток“ и куповину НИС-а, као и руски став поводом територијалне целовитости Србије, тачније питање Космета. Ауторова визија по овом питању, као и визије других аутора В. Ђурића, М. Кнежевића и др., нису наишле на подршку наших медија и владајућих политичких партија. Ово није нимало чудно када знамо да овде некимата смета чак и руска опера, која је наше Народно позориште прославила у свету. Такође, аутор примећује да наша Влада истовремено прихвата ЕУЛЕКС, иако је познато да Европска унија води политику признавања Космета као независне државе, што изазива сумње у истрајност ове борбе.

Истовремено, Запад прати распад Србије, па су тако Канадске поште Војводину већ сврстале у независне прекоокеанске државе.

Интересантан је податак који аутор износи на стр. 101 да када српски научник објави научни рад у Русији у Србији се то не вреднује, односно као да га није објавио. Аутор истиче и да је традиционални српски светосавски (православни) културни образац нападнут од стране Запада и домаћих космополита, као и њему подчињених медија и невладиног сектора. У вези положаја Русија у Србији указује да ова национална мањина, односно део њене

елите која је ослоњена на украјинску политичку идеју и унијатство као верско опредељење стално подгрева осећаје угрожености од стране Срба и Србије, не презајући, при том, да снажно увреди православне Србе. Истовремено гласају за антисрпске и проевропске партије, а и пристају да буду експоненти западних центара моћи (Ватикана, Брисела)

У четвртном делу аутор је на примеру једне судске пресуде у Новом Саду изнео односе медија и не само медија, према ћириличном писму у Србији и разним манипулацијама којима је изложена јавност кроз тврдње да латиница представља општеприхваћену лингвистичку норму. Аутор се пита да ли постоје демократске институције у овој држави које треба да решавају стварне проблеме грађана. Указује и на чињеницу да Американци у филмовима себе представљају као спасиоце света било од терориста који поседују нуклеарно оружје или неко друго оружје, било од ванземаљаца или од руске и кинеске мафије јер су сви други народи неспособни да спрече катастрофе и нестанак човечанства, само Американци имају кадрове, технику и вољу да спасавају свет. Рационалним сагледавањем проблема аутор констатује: да су Американци (зло) употребили филм да шире своју идеологију и пропаганду, систем вредности и стил живота, производе своје индустрије (чак и војне), што има предзнак милитаризације омладине.

Рад, пре свега, опомиње о многим замкама и опасностима нападања у нове безизлазне ситуације у које Србија може dospети интензивирањем једностраних односа са Западом. Књига је и апел против тоталитаризма, безалтернативне свести, мирења са судбином потчињавања, због чега је више него добродошла у периоду помањкања и маргинализовања српске националне идеологије и не само ње.

